

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **a) Telly s.r.o.**, se sídlem Na Florenci 2116/15, 110 00 Praha 1, **b) Česká asociace satelitních operátorů z.s.**, se sídlem Štěpánská 1742/27, 110 00 Praha 1, obě zast. Mgr. Monikou Marekovou MJur., advokátkou, se sídlem Mánesova 1059/41, 120 00 Praha, 2, proti žalovanému: **Ministerstvo kultury České republiky**, se sídlem Maltézské náměstí 471/1, 118 11 Praha 1, **za účasti:** DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura, z.s., se sídlem Krátkého 143/1 Vysočany, 190 00 Praha 9, zast. JUDr. Františkem Vyskočilem, Ph.D., advokátem, se sídlem Voršilská 130/10, 110 00 Praha 1, v řízení o kasačních stížnostech žalobkyně a) a osoby zúčastněné na řízení proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26.7.2022, č. j. 11 A 76/2021-64,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 26.7.2022, č. j. 11 A 76/2021-64, **se ruší** ve výroku I., III. a V. a věc **se** v daném rozsahu **vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Kasační stížnost osoby zúčastněné na řízení **se zamítá**.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **je povinna** zaplatit žalobkyni b) k rukám její advokátky Mgr. Moniky Marekové MJur, se sídlem Mánesova 1059/41, 120 00 Praha 2, na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení částku ve výši 3400 Kč a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností žalobkyně a) [dále jen „stěžovatelka a)“] a osoba zúčastněná na řízení [dále jen „stěžovatelka b)“] napadají v záhlaví označený rozsudek Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým městský soud ve vztahu k žalobkyni b) zrušil rozhodnutí

ministra kultury ze dne 28. 1. 2021, č. j. MK 3017/2021 OLP (výrok II.); žalobu stěžovatelky a) však zamítl (výrok I.) a zároveň rozhodl o náhradě nákladů řízení (výroky III., IV. a V.).

[2] Žalobami napadeným rozhodnutím ministr kultury zamítl jako nepřípustné rozklady stěžovatelky a) a žalobkyně b) (společně jako „žalobkyně“) a potvrdil rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 2. 2020, č. j. MK 8945/2020 SOAP (dále jen „rozhodnutí žalovaného“), podle něhož ode dne nabytí účinnosti zákona č. 102/2017 Sb. (dále jen „novela č. 102/2017 Sb.“), kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění účinném pro rozhodnou dobu, tj. od 20. 4. 2017 (dále jen „autorský zákon“), je stěžovatelka b) oprávněná k výkonu povinné kolektivní správy práva na užití přenosem televizního vysílání děl podle § 97d odst. 1 písm. c) autorského zákona.

[3] O vydání rozhodnutí podle § 142 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) požádala stěžovatelka b); žalovaný dovodil nutnost vydání takového rozhodnutí ze skutečnosti, že žalobkyně b) podala stěžovatelce b) námítky proti návrhu sazebníku pro rok 2020 a zpochybnila její oprávnění k výkonu kolektivní správy, pokud jde o přenos rozhlasového nebo televizního vysílání podle § 22 odst. 1 autorského zákona – podle názoru obou žalobkyň nemůže stěžovatelka b) zastupovat všechny nositele práv na základě zákona, ale pouze vybrané nositele práv na základě smlouvy. Žalovaný dospěl k závěru, že stěžovatelka b) je od účinnosti novely č. 102/2017 Sb. oprávněná k výkonu kolektivní správy v této oblasti podle § 97d odst. 1 písm. c) autorského zákona.

[4] Proti rozhodnutí žalovaného brojily obě žalobkyně rozkladem, v němž namítaly, že měly být účastníky řízení dle § 27 odst. 2 správního řádu. Ministr kultury v žalobami napadeném rozhodnutí uvedl, že žalobkyně nebyly účastníky řízení o žádosti o vydání rozhodnutí podle § 142 odst. 1 správního řádu, a proto jim nesvědčí právo podat rozklad. Deklaratorním rozhodnutím se pouze potvrzuje již existující stav, tudíž se nemůže nově dotýkat práv třetích osob. Rozklady obou žalobkyň proto ministr kultury zamítl.

[5] Žalobkyně napadly rozhodnutí ministra kultury žalobou u městského soudu. Ten výrokem I. žalobu stěžovatelky a) zamítl podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a výrokem II. rozhodnutí ministra kultury ve vztahu k žalobkyni b) zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení dle § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.

[6] Závěr ministra kultury o nepřípustnosti rozkladů podaných žalobkyněmi, který odůvodnil tím, že deklaratorní rozhodnutí podle § 142 odst. 1 správního řádu se nemůže dotýkat práv třetích osob, není dle městského soudu správný. Městský soud zdůraznil, že předpokladem pro vydání takového rozhodnutí je potřeba autoritativně postavit najisto, jestli určitý právní vztah vznikl, případně kdy a zda trvá; takový postup předpokládá existenci určitých nejasností, pochybností či sporů, neboť bez nich by se nejednalo o deklaratorní rozhodnutí, ale o osvědčení. V těchto typech řízení správní orgány jednají nejen s žadatelem, ale též s osobami podle § 27 odst. 2 a 3 správního řádu.

[7] Okruh dotčených osob se odvíjí od právního vztahu, který je předmětem řízení dle § 142 správního řádu. Žalovaný i ministr kultury se ztotožnili s žádostí stěžovatelky b),

pokračování

přičemž vyšli z toho, že deklaratorní rozhodnutí je třeba vydat proto, že žalobkyně b) podala určovací žalobu, v níž zpochybnila právo stěžovatelky b) vykonávat povinnou kolektivní správu dle § 97d odst. 1 písm. c) autorského zákona. Pokud správní orgány vycházely z toho, že je nezbytné vydat deklaratorní rozhodnutí kvůli sporu mezi žalobkyní b) a stěžovatelkou b) o rozsahu oprávnění vykonávat povinnou kolektivní správu, měly povinnost na tomto podkladu posoudit i okruh dotčených osob dle § 27 odst. 2 správního řádu.

[8] Městský soud poukázal na právní úpravu týkající se postupu sjednávání některých sazebníků dle § 98f a § 98e autorského zákona. V této souvislosti uvedl, že z úřední činnosti je mu známo, že u městského soudu je vedeno řízení pod sp. zn. 5 A 29/2020, které iniciovala podáním žaloby žalobkyně b) proti žalovanému; předmětem posouzení je udělení souhlasu dle § 98f odst. 2 autorského zákona se zvýšením některých odměn nad míru inflace. U městského soudu je rovněž vedeno řízení pod sp. zn. 34 C 35/2019, v němž se žalobkyně b) domáhá určení výše sazeb odměny stěžovatelky b) pro rok 2019.

[9] Městský soud shrnul, že klíčovým byl spor o rozšíření oprávnění stěžovatelky b), které může mít vliv na stanovení sazby odměn; žalobkyně b) proti sazebníkům může podávat námitky a v případě pokračující neshody se obrátit na soud. Autoritativní rozhodnutí o tom, zda stěžovatelka b) po novele autorského zákona povinně kolektivně spravuje práva podle § 22 odst. 1 autorského zákona, je pro žalobkyni b) podstatné a dotýká se to jejích práv. Žalobkyně b) proto měla postavení účastníka řízení o žádosti stěžovatelky b) o vydání rozhodnutí podle § 142 odst. 1 správního řádu, a byla tedy oprávněná podat proti rozhodnutí žalovaného rozklad.

[10] Situace stěžovatelky a) je však podle městského soudu odlišná. Stěžovatelka a) totiž nevystupuje v řízení o sjednávání sazebníků odměn a není ani účastníkem řízení o předchozím souhlasu žalovaného. V těchto řízeních ji zastupuje a její zájmy hájí žalobkyně b). Případné zvýšení sazeb se projeví v majetkové sféře stěžovatelky a), neboť je bude muset hradit; takové dotčení však dle městského soudu nesplňuje požadavky § 27 odst. 2 správního řádu, neboť není dostatečně intenzivní. Dotčení majetkové sféry stěžovatelky a) je pouze zprostředkované a závislé na dalších skutečnostech. Závěr ministra kultury, že stěžovatelka a) nebyla účastníkem řízení, protože byl její rozklad zamítnut jako nepřijatelný, je dle městského soudu správný.

[11] **Stěžovatelka a) v kasační stížnosti** navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil výrok I. napadeného rozsudku a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení, neboť městský soud nesprávně posoudil právní otázku jejího účastenství v posuzovaném řízení podle § 142 správního řádu.

[12] Stěžovatelka a) je uživatelem předmětů ochrany podle autorského zákona, a právě z toho důvodu měla být přibrána jako účastník řízení. Jsou to přímo její práva, která jsou dotčena rozhodnutím žalovaného, nikoliv pouze práva žalobkyně b), jejíž je členkou. Není pravda, že stěžovatelka a) nemůže vystupovat v řízení o sjednávání sazebníku kolektivního správce. Uživatel při tomto sjednávání sice může být zastoupen právnickou osobou sdružující příslušné uživatele ochrany [v daném případě žalobkyni b)], ale být tomu tak nutně nemusí.

[13] V rozhodnutí žalovaného je sice uvedeno, že stěžovatelka b) požádala o vydání rozhodnutí žalovaného v návaznosti na podání žaloby o určení sazby ze strany žalobkyně b), nicméně rozhodnutí žalovaného vydané dle § 142 správního řádu má rozsáhlý vliv i mimo řízení o určení sazby stěžovatelkou b) vedené z iniciativy žalobkyně b), má časově neomezenou platnost a ovlivňuje přímo právé uživatele předmětů ochrany. Rozhodnutí totiž přímo zasahuje do práv stěžovatelky a) uplatněných v procesu sjednávání sazebníků odměn pro roky 2021 a 2022 (tyto námitky stěžovatelka soudu předložila jako přílohu kasační stížnosti) a bude dál zasahovat i v případě, že stěžovatelka a) podá námitky proti návrhům sazebníku odměn stěžovatelky b) v budoucnu.

[14] Stěžovatelka a) dále zopakovala svou žalobní argumentaci, kterou odůvodňovala svoji aktivní legitimaci k podání žaloby. Stěžovatelka a) trvá na tom, že měla být jako osoba přímo dotčená na svých právech v procesu sjednávání sazebníků nebo uzavírání licenčních smluv účastníkem řízení; v této souvislosti doplnila, že i případné licenční smlouvy, na které má rozhodnutí ministra vliv, jsou uzavírány přímo mezi stěžovatelkou a) a stěžovatelkou b).

[15] **Stěžovatelka b) v kasační stížnosti** napadá výroky II. a IV. rozsudku městského soudu, neboť se domnívá, že městský soud nesprávně posoudil otázku účastenství žalobkyně b) na řízení o žádosti dle § 142 správního řádu. Namítá, že z argumentace městského soudu nevyplývá, že by rozhodnutím deklarujícím rozsah oprávnění stěžovatelky b) v návaznosti na změnu právní úpravy byla žalobkyně b) přímo dotčena ve svých právech nebo povinnostech a soud dokonce taková práva ani neidentifikoval. Dále namítá, že žalobkyně b) nesplňuje podmínku *sdržení vyššího než zanedbatelného počtu uživatelů*, jak předpokládá § 98f autorského zákona, když zastupuje toliko tři uživatele.

[16] Dopad na práva a povinnosti žalobkyně b) nemůže sama o sobě založit ani existence soudního sporu se stěžovatelkou b) [který byl pravomocně ukončen rozhodnutím o zastavení z důvodu zpětvzetí žaloby žalobkyní b)]. Účastenství žalobkyně b) (v případě, že by splňovala podmínku „*sdržení vyššího počtu uživatelů*“) v řízení o určení sazby odměny vyplývá přímo z § 98f odst. 3, 4 autorského zákona, avšak pro účastenství v řízení dle § 142 správního řádu musí být splněny podmínky uvedené v § 27 odst. 2 správního řádu, tedy, že žalobkyně musí být přímo dotčena na svých právech a povinnostech; na základě oprávnění podle § 98f autorského zákona nelze dovozovat též účastenství v řízení o žádosti dle § 142 správního řádu.

[17] Stěžovatelka b) dále namítá, že práva a povinnosti žalobkyně b) nemohou být přímo dotčeny ani z toho důvodu, že její členové vykonávají mikrovlnný satelitní přenos, který je *de iure* případem bezdrátového kabelového přenosu dle § 22 odst. 2 autorského zákona, a nikoliv tzv. jiným přenosem dle § 22 odst. 1 téhož zákona, což potvrdil ve svých rozhodnutích též Nejvyšší soud. Výkon povinné kolektivní správy v rozsahu kabelového přenosu dle § 22 odst. 2 autorského zákona nebyl novelou nijak dotčen, přičemž mezi stěžovatelkou b) a žalobkyněmi nebylo sporné, že v tomto rozsahu stěžovatelka povinnou kolektivní správu vykonává. Předmětem řízení dle § 142 správního řádu bylo určení rozsahu oprávnění stěžovatelky b) ve vztahu k přenosu dle § 22 odst. 1 autorského zákona – tento druh přenosu však žalobkyně b) ani její členové nevykonávají, a proto žalobkyně b) nemohla být ani nepřímo dotčena na svých právech. Odpověď na otázku, zda stěžovatelka b) po novele autorského zákona má povinnost kolektivně spravovat práva dle § 22 odst. 1 autorského zákona, není pro žalobkyni b) podstatná. Nadto stěžovatelka b) nesouhlasí s tím,

pokračování

jak široce městský soud vyložil otázku účastenství ve věci; kdyby mělo být postupováno tak, jak ve svém rozhodnutí uvedl městský soud, existoval by zde nezjistitelný okruh účastníků; takový postup proto není pro žalovaného reálný a procesně nedává smysl.

[18] Městský soud v napadeném rozsudku uvedl, že rozhodnutím dle § 142 správního řádu lze deklarovat pouze existenci právního vztahu, nikoliv právní skutečnost, a to pouze tehdy, pokud nejasnosti nelze vyřešit v jiném správním řízení. S tím stěžovatelka b) nesouhlasí a poznamenává, že deklaratorní rozhodnutí stvrzuje sporné právní otázky či skutečnosti, a tedy nic nebrání tomu, aby v rámci tohoto řízení žalovaný stvrdil rozsah oprávnění stěžovatelky b). Zákonem stanovené podmínky pro vydání rozhodnutí dle § 142 správního řádu byly splněny.

[19] Podle stěžovatelky b) byl rovněž naplněn kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť jí městský soud (jakožto osobě zúčastněné na řízení) odňal možnost ve věci jednat, když rozhodl bez jednání a tento postup jí předem neavizoval.

[20] **Žalovaný** se ke kasačním stížnostem stěžovatelky a) ani stěžovatelky b) nevyjádřil.

[21] **Stěžovatelka b) ve vyjádření ke kasační stížnosti stěžovatelky a)** vyjádřila nesouhlas s tím, aby stěžovatelka a) jako uživatelka práv měla právní nárok účastnit se řízení o vydání oprávnění (nebo osvědčení o něm). Stěžovatelka b) poukázala na množství uživatelů v České republice a poznamenala, že není reálně možné, aby každý z nich byl obeslán jako účastník řízení o oprávnění kolektivního správce, byť se jich toto rozhodnutí určitým způsobem dotkne. Na tom nic nemění ani skutečnost, že stěžovatelka a) je uživatelkou, která dříve podala námitky podle sazebníku dle § 98f autorského zákona. Pokud by měli být v rámci řízení o oprávnění kolektivního správce účastníky řízení všichni jeho potenciální uživatelé (zákazníci), rozhodovací činnost ministerstva kultury by byla v případě řízení o oprávnění stěžovatelky b) zcela paralyzovaná. Stěžovatelka a) navíc ani není jejím zákazníkem, neboť spolu nemají uzavřenou licenční smlouvu.

[22] **Stěžovatelka a) v replice k vyjádření stěžovatelky b)** k její kasační stížnosti zdůraznila, že v dané věci nejde o účastenství v řízení o vydání oprávnění stěžovatelce b) nebo osvědčení o něm, ale o účastenství v řízení podle § 142 správního řádu. Stěžovatelka b) odůvodnila svoji žádost tím, že vydání tohoto rozhodnutí je nezbytné pro uplatnění jejích práv, a to konkrétně vůči stěžovatelce a), jakožto uživatelce práv. Stěžovatelka a) netvrdí, že by měl být účastníkem v daném řízení každý uživatel; postavení účastníka řízení má však nepochybně mít ta osoba, kvůli které stěžovatelka b) podala žádost ve smyslu § 142 správního řádu a tou je stěžovatelka a). Stěžovatelka b) uvedla nepravdivé tvrzení, že spolu nemají uzavřenou licenční smlouvu; stěžovatelka a) a stěžovatelka b) spolu uzavřely dne 3. 11. 2021 hromadnou licenční smlouvu k užití děl kolektivně spravovaných stěžovatelkou b), přičemž výše odměny, kterou stěžovatelka b) uplatňuje vůči stěžovatelce a), je ovlivněna rozsahem oprávnění stěžovatelky b) k výkonu kolektivní správy práva dle § 22 odst. 1 autorského zákona. Rozhodnutí žalovaného zjevně zasahuje do práv stěžovatelky a).

[23] **Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti stěžovatelky b)** uvedly, že skutečnost, zda žalobkyně b) splňuje podmínku sdružování vyššího než zanedbatelného počtu uživatelů, jak předpokládá § 98f autorského zákona, je pro danou věc nepodstatná, neboť, jak plyne z rozhodnutí žalovaného, stěžovatelka b) podala žádost o vydání rozhodnutí dle § 142

správního řádu právě kvůli soudnímu sporu ve věci určení sazby, který iniciovala žalobkyně b). Argumentace stěžovatelky b) je tak účelová. Žalobkyně rovněž poukázaly na to, že stěžovatelka b) od roku 2018 zasílá žalobkyni b) návrhy svých sazebníků podle § 98f autorského zákona, vůči nimž žalobkyně b) uplatnila námitky; žalobkyně b) se rovněž účastnila procedury sjednávání sazebníků a zprostředkování tohoto jednání dle § 98f autorského zákona. Stěžovatelka b) si tedy odporuje, tvrdí-li, že žalobkyně b) neměla oprávnění k zastupování svých členů v procesu sjednávání sazebníku. V této souvislosti žalobkyně předložily kopie smluv o provedení zprostředkování dle § 98f autorského zákona uzavřených mezi stěžovatelkou b) a žalobkyní b). Členy žalobkyně b) jsou společnosti Canal + Luxembourg S.a.r.l. a společnost Telly s. r. o., s nimiž má rovněž uzavřenou licenční smlouvu; potvrzení těchto licenčních smluv a další dokumenty potvrzující smluvní vztah mezi žalobkyní b) a stěžovatelkou b) žalobkyně rovněž přiložily ke svému vyjádření. Argument stěžovatelky b), že žalobkyně b) nesdružuje dostatečný počet členů, je lichý z toho důvodu, že v současné době v České republice v oblasti poskytování satelitní televize působí tři operátoři, přičemž žalobkyně b) sdružuje dva z nich; žalobkyně b) tedy sdružuje vyšší než zanedbatelný počet uživatelů. K tomuto argumentu se navíc již vyjádřil ministr kultury ve svém rozhodnutí ze dne 28. 1. 2021, č. j. MK 3015/2021 OLP, v řízení o vydání předchozího souhlasu Ministerstva kultury se zvýšením některých sazeb odměn kolektivního správce INTEGRAM, nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově-obrazových záznamů, z. s.

[24] Žalobkyně dodávají, že i když byl spor o určení sazby stěžovatelky b) ukončen rozhodnutím o zastavení [přičemž ke zpětvzetí žaloby žalobkyně b) přistoupila z důvodu toho, že mezi členy žalobkyně b) a stěžovatelkou b) došlo k uzavření licenčních smluv], má rozhodnutí žalovaného v nyní souzené věci rozsáhlý vliv na sjednávání sazebníků do budoucna.

[25] Žalobkyně nesouhlasí s tvrzením stěžovatelky b), že členové žalobkyně b) vykonávají satelitní přenos, který má být *de iure* případem bezdrátového kabelového přenosu dle § 22 odst. 2 autorského zákona; tento závěr nelze dovodit ani z judikatury Nejvyššího soudu, na níž staví svůj názor stěžovatelka b); výklad přijatý Nejvyšším soudem odmítla též Evropská komise v dopise adresovanému žalobkyni b) ze dne 7. 5. 2020. Navíc, posouzení činnosti satelitního operátora nemá vliv na to, že rozhodnutím žalovaného jsou přímo dotčena práva žalobkyně b). Do účinnosti novely č. 102/2017 Sb. byli kolektivní správci oprávněni toliko k výkonu dobrovolné kolektivní správy práva na přenos vysílání podle § 22 odst. 1 autorského zákona. Činnost členů žalobkyně b) (tj. satelitní vysílání) nespadá pod kabelový přenos dle § 22 odst. 2 autorského zákona. Na podporu svých argumentů žalobkyně předestřely závěry vyplývající z právního posudku, který vypracoval prof. JUDr. Ivo Telec, CSc.; dále žalobkyně poukazují na body 6 a 14 preambule směrnice 2019/789 a stanovisko generálního advokáta v řízení probíhajícím před SDEU ve věci C-290/21 AKM.

[26] Stěžovatelka b) v replice k vyjádření žaloby znovu uvedla, že okolnost, zda žalobkyně b) je, či není oprávněná účastnit se vyjednávání o sazebníku s kolektivními správci dle § 98f autorského zákona, není pro posouzení jejího účastenství v řízení dle § 142 správního řádu podstatná. V předmětném řízení žalobkyně b) vystupuje vlastním jménem a na vlastní účet, nikoliv jako zplnomocněný zástupce svých členů. Pokud je tedy posuzován zásah do práv a povinností pro účely určení účastenství dle § 27 odst. 2 správního řádu, je

pokračování

nutné posuzovat výlučně práva a povinnosti žalobkyně b), a nikoliv jejích členů. Žalobou napadeným rozhodnutím nemohou být dotčena práva nebo povinnosti žalobkyně b), když sama předmět ochrany neužívá, a tedy za ně ani není povinna kolektivnímu správci nebo nositeli práv platit licenční odměnu; ostatně, tímto rozhodnutím nemůže být dotčena ani stěžovatelka a). Z tvrzení žalobkyně b), že napadené rozhodnutí zasahuje do jejích práv v procesu sjednávání sazebníků nelze dovodit splnění podmínky účastenství dle § 27 odst. 2 správního řádu.

[27] Názor žalobkyň ve vztahu k rozsudkům Nejvyššího soudu stěžovatelka b) nesdílí a uvádí, že z nich jasně vyplývá, že pod pojem „kabelový přenos“ je nutné zahrnout též přenos prostřednictvím mikrovlnných družicových systémů. Rozhodnutí Nejvyššího soudu nejsou v rozporu s unijním právem; odkaz na dopis Evropské komise je rovněž pro posouzení účastenství žalobkyň nepodstatný. Novela autorského zákona pouze definitivně reflektuje to, co bylo předmětem soudních sporů a bylo v mezích zákona vyloženo Nejvyšším soudem. Stěžovatelka b) dále namítá, že stanovisko generálního advokáta v řízení C-290/21, je nezávazné a nemá normativní sílu, přičemž SDEU z něj vůbec nemusí vycházet. V této souvislosti poukázala na rozsudek SDEU ze dne 13. 10. 2011, C-432/09 (*Airfield NV*), ve kterém se SDEU danou problematikou zabýval a z něhož vycházel též Nejvyšší soud.

[28] **Nejvyšší správní soud** nejprve posoudil formální náležitosti podaných kasačních stížností a shledal, že obě kasační stížnosti byly podány včas, směřují proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné a stěžovatelky jsou řádně zastoupeny advokátkou. Poté přezkoumal rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil přitom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[29] Nejprve se Nejvyšší správní soud zabýval **kasační stížností stěžovatelky a)**, která nesouhlasí s tím, jak městský soud posoudil otázku jejího účastenství podle § 27 odst. 2 správního řádu v řízení podle § 142 téhož zákona, vedeného na žádost stěžovatelky b); tuto žádost stěžovatelka b) podala s ohledem na spor, který vedla s žalobkyní b) a k němuž došlo při sjednávání sazebníku odměn podle § 98f autorského zákona.

[30] Spor mezi žalobkyní b) a stěžovatelkou b) spočíval, jednoduše řečeno, v interpretaci novely č. 102/2017 Sb., která nově stanovila povinnou kolektivní správu práva na užití přenosem rozhlasového nebo televizního vysílání děl nezávisle na technologii přenosu, neboť dle předešlé právní úpravy pod povinnou kolektivní správu spadalo pouze právo na užití kabelovým přenosem. Podle žalobkyně b) bylo po účinnosti zmíněné novely autorského zákona nutno nově rozhodnout o oprávnění stěžovatelky b) k povinné kolektivní správě ve vztahu k právům, která dříve nebyla povinně kolektivně spravována (tj. k právu na užití díla přenosem jinou technologií než kabelovým přenosem), zatímco podle stěžovatelky b) postačovalo k oprávnění vykonávat povinnou kolektivní správu v plném rozsahu rozhodnutí vydané za předchozí právní úpravy.

[31] Úvodem Nejvyšší správní soud předesílá, že shora předestřenými otázkami se již zabýval v rozsudku ze dne 22. 11. 2023, č. j. 5 As 235/2022-44. Vzhledem k téměř shodnému odůvodnění napadených rozsudků i formulaci kasačních námitek i v nyní souzené věci dospěl k týmž závěrům.

[32] Pro posouzení účastenství stěžovatelky a) na řízení je relevantní právní úprava obsažena v § 27 odst. 2 správního řádu, dle kterého jsou účastníky „též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech.“

[33] Řízení podle § 142 správního řádu se vede obdobným způsobem jako řízení sporné (srov. odstavec 3 tohoto ustanovení), tj. správní orgán vychází především z jemu navržených důkazů, což nutnost umožnit dotčeným osobám hájit své zájmy podtrhuje. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s názorem městského soudu, že se ministr kultury [potažmo stěžovatelka b)] mylí, domnívá-li se, že deklaratorní rozhodnutí vydané v řízení podle § 142 správního řádu se nemůže podstatným způsobem dotýkat i jiných osob než samotného žadatele. Smyslem takového řízení je autoritativně potvrdit (ne)existenci určitého právního vztahu, není-li možno tak učinit v žádném jiném řízení, přičemž se tak rozhodne především na základě tvrzení a důkazů předložených osobami, které mají na rozhodnutí zájem. Názor, že vydání deklaratorního rozhodnutí nemůže zasáhnout do práv jím dotčených osob, není správný.

[34] Posuzovaná věc je specifická tím, že ačkoliv žalovaný rozhodoval kvůli sporu týkajícímu se konkrétního právního vztahu (a sice vztahu při vyjednávání a stanovení sazebníku odměn), jeho výrok je formulován nikoliv jako potvrzení konkrétního vztahu mezi konkrétními osobami, nýbrž jako obecné potvrzení o oprávnění stěžovatelky b); žalovaný rozhodl, že „*DILIA [...] je na základě a v rozsahu rozhodnutí Ministerstva kultury, č. j. 7641/2005 ze dne 26. 5. 2005, [...] ode dne nabytí účinnosti zákona č. 102/2017 Sb., [...], tj. od 20. 4. 2017, oprávněna k výkonu povinné kolektivní správy práva na užití děl literárních, dramatických, hudebně dramatických, vědeckých, choreografických, pantomimických audiovizuálních a děl dabingových režisérů, jsou-li zároveň autory nebo spoluautory mluvené složky audiovizuálních děl v jiném jazyce, přenosem rozhlasového nebo televizního vysílání dle § 97d odst. 1 písm. c) autorského zákona.*“ V nyní řešené věci jde pouze o účastenství žalobkyně na řízení dle § 142 správního řádu, zákonnost tohoto výroku proto zdejší soud neposuzuje. Lze však podotknout, že okruh osob, jejichž práv se může takové rozhodnutí teoreticky dotknout, žalovaný sám zvolenou formulací výroku značně rozšířil.

[35] Městský soud při posuzování otázky účastenství na řízení vycházel z důvodu, pro který bylo o žádosti stěžovatelky b) podle § 142 správního řádu vůbec nutno rozhodnout. Tímto důvodem bylo odstranění sporu, který zde existoval mezi žalobkyněmi a stěžovatelkou b) stran vyjednávání sazebníku odměn podle § 98f autorského zákona. Městský soud přitom dospěl k závěru, že žalobkyně b) má subjektivní právo se účastnit sjednávání sazebníku odměn, neboť jako osoba sdružující příslušné uživatele předmětů ochrany na základě § 98f autorského zákona požívá určitých práv v procesu vyjednávání sazebníku a z tohoto titulu jí postavení účastníka řízení svědčí, zatímco stěžovatelka a) je podle městského soudu „pouze“ uživatelem předmětu ochrany dle autorského zákona; nemůže vystupovat v řízení o sjednávání sazebníků a není ani účastnicí řízení o předchozím souhlasu žalovaného. Městský soud konstatoval, že případné dotčení majetkových práv stěžovatelky a) je tedy jen zprostředkované, a proto v řízení podle § 142 správního řádu nemůže mít postavení účastníka řízení ve smyslu § 27 odst. 2 téhož zákona.

[36] Sporné tedy zůstává postavení stěžovatelky a), která sice není osobou sdružující příslušné uživatele ochrany, to však ještě samo o sobě neznamená, že při vyjednávání sazebníku odměn nemá srovnatelná práva. Podle § 98f odst. 1 autorského zákona platí:

pokračování

*„Kolektivní správce je povinen do 31. srpna kalendářního roku návrh sazebníku spolu se zdůvodněním uveřejnit na svých internetových stránkách. V této lhůtě předloží kolektivní správce návrh sazebníku právníkům osobám sdružujícím příslušné uživatele předmětů ochrany, pokud se takové osoby u kolektivního správce za tímto účelem přihlásily a prokázaly, že sdružují vyšší než zanedbatelný počet uživatelů, a osobám zastupujícím uživatele podle knihovního zákona a uživatelům podle zvláštních právních předpisů nebo osobám je zastupujícím, a vyzve je k vyjádření k tomuto návrhu ve lhůtě do konce měsíce následujícího po měsíci, v němž jim byl návrh sazebníku předložen. Ve stejné lhůtě je kolektivní správce povinen zaslat elektronickými prostředky návrh sazebníku spolu se zdůvodněním ministerstvu. **Pokud některá z osob vyzvaných k vyjádření nebo uživatel, který má s příslušným kolektivním správcem uzavřenu smlouvu podle § 98 odst. 1 písm. a) nebo b) pro daný způsob užití předmětu ochrany nebo který takovou smlouvu hodlá uzavřít, uplatní písemně v uvedené lhůtě proti tomuto návrhu námitky, je kolektivní správce povinen s ní do 2 měsíců důvody těchto námitek projednat. Tím není dotčena možnost využít ke sjednávání sazebníků prostředníka podle § 101 a násl. Pokud tato osoba do 1 měsíce po projednání připomínek nepodá žádost o zprostředkování podle § 101f odst. 1, nemohou se tato osoba ani uživatelé v ní sdružení dovolávat právních účinků omezení odpovědnosti podle § 98d odst. 1.“***

[37] Je zjevné, že uživatel předmětů ochrany, který má s příslušným kolektivním správcem uzavřenou smlouvu podle § 98 odst. 1 písm. a) nebo b) autorského zákona pro daný způsob užití předmětu ochrany nebo který takovou smlouvu hodlá uzavřít, sice nemusí obdržet návrh sazebníku odměn, avšak je oprávněn proti němu podat námitky. Uživatel předmětů ochrany může uplatnit i další práva, obdobně jako osoba sdružující uživatele předmětů ochrany, a to zejm. účastnit se řízení o udělení souhlasu ke zvýšení sazby odměny oproti její předchozí výši o více než míru inflace v předcházejícím roce (§ 98f odst. 2 autorského zákona) nebo podat návrh soudu na rozhodnutí sporu o určení sazby odměny uvedené v návrhu sazebníku odměn (§ 98f odst. 3 autorského zákona). Uživatele předmětů ochrany se tedy rozhodnutí žalovaného podle § 142 odst. 1 správního řádu týkat může.

[38] Názor městského soudu, že stěžovatelka „nemůže vystupovat v řízení o sjednávání sazebníků“, je s ohledem na výše uvedené přinejmenším předčasný. Stěžovatelka a) je uživatelem předmětů ochrany, a bylo tedy třeba zkoumat, zda má uzavřenou smlouvu dle § 98 odst. 1 písm. a) či b) autorského zákona nebo ji hodlala uzavřít, protože v takovém případě by mohla při sjednávání sazebníku odměn podávat námitky, stejně tak by mohla využít institutu zprostředkování či navrhnout soudu, aby určil sazbu odměny uvedené v návrhu sazebníku odměn.

[39] Skutečnost, že stěžovatelka a) sama nepodala námitky proti sazebníku odměn pro rok 2020 neznamená, že se rozhodnutí žalovaného jejích práv přímo netýká. Jak již Nejvyšší správní soud upozornil výše, výrok rozhodnutí žalovaného byl formulován zcela obecně, když deklaruje, že stěžovatelka b) má oprávnění k výkonu povinné kolektivní správy práva na užití přenosem televizního vysílání děl podle § 97d odst. 1 písm. c) autorského zákona a nevztahuje se tedy výhradně k žalobkyni b), která svými námitkami stěžovatelku b) k podání žádosti o vydání rozhodnutí podle § 142 odst. 1 správního řádu přiměla. Naopak, rozhodnutí tak, jak jej formuloval žalovaný, má dopad minimálně do práv všech subjektů, kterým § 98f odst. 1 autorského zákona přiznává práva při sjednávání sazebníku odměn.

[40] V případě uživatelů předmětů ochrany je dopad do jejich práv umocněn tím, že právě oni budou těmi, do jejichž finanční sféry výsledný sazebník odměn zasáhne; nic na tom nemění ani skutečnost, že stěžovatelčiny zájmy hájila formou nepřímého zastoupení žalobkyně b). Autorský zákon totiž souběžně uplatňování práv osobou sdružující uživatele předmětů ochrany a těmito uživateli samotnými nevylučuje, členství stěžovatelky a) je dobrovolné, a může tedy kdykoliv od svého členství upustit a hájit svá práva samostatně.

[41] Městský soud uzavřel, že stěžovatelka a) coby uživatelka předmětů ochrany nemůže vystupovat při sjednávání sazebníku odměn, aniž by se zabýval otázkou, zda stěžovatelce svědčila práva uvedená v § 98f autorského zákona, tj. zda stěžovatelka splňuje podmínku uzavření smlouvy podle § 98 odst. 1 písm. a) či b) autorského zákona, resp., zda takovou smlouvu s osobou zúčastněnou na řízení hodlala uzavřít. K závěru o nedůvodnosti žaloby by bylo možno dospět pouze tehdy, pokud by stěžovatelka neměla při sjednávání sazebníku odměn právo podat námitku a nesvědčila by jí práva na podání námítky navazující [pokud by neměla uzavřenou smlouvu se stěžovatelkou b) ani ji uzavřít nehodlala]. Touto otázkou se však městský soud z důvodu svého přesvědčení, že uživatelům předmětů ochrany taková práva jednoduše nesvědčí, vůbec nezabýval. Nejvyšší správní soud tak činí dílčí závěr o tom, že výrok I. napadeného rozsudku ve světle výše uvedeného nemůže obstát.

[42] Na tomto závěru nemůže nic změnit ani skutečnost, že tvrzení stěžovatelek se v řízení o kasační stížnosti značně posunula. Stěžovatelky a) a b) se v řízení vedeném u Nejvyššího správního soudu neshodly na tom, zda mají či nemají mezi sebou uzavřenou licenční smlouvu dle § 98 odst. 1 písm. a) autorského zákona. V této souvislosti stěžovatelka b) ve svém vyjádření ke kasační stížnosti stěžovatelky a) uvedla, že se stěžovatelkou a) licenční smlouvu uzavřenou nemá, naproti tomu však stěžovatelka a) toto tvrzení neguje a konstatuje, že se stěžovatelkou b) mají od roku 2021 sjednanou hromadnou licenční smlouvu k užití děl kolektivně spravovaných, což dokládá „Potvrzením o uzavření licenční smlouvy mezi Žalobcem a) a DILIA ze dne 3. listopadu 2021“.

[43] Nejvyšší správní soud se však těmito zcela novými tvrzeními stěžovatelek a) a b) nemohl věcně zabývat. Je tomu tak proto, že Nejvyšší správní soud je soudem příslušným rozhodovat o mimořádných opravných prostředcích účastníků řízení proti pravomocným rozhodnutím krajských soudů; jeho funkce je přezkumná, neboť řízení o kasační stížnosti je postaveno v zásadě na retrospektivním modelu. Nejvyšší správní soud není nalézacím soudem a jeho úkolem není provádět důkazy, které účastníci nenavrhli ve správním, resp. soudním řízení, i když jim v tom nic nebránilo. Nejvyšší správní soud se proto nemohl (jako první) vyjádřit k tvrzením stěžovatelek, ani nemohl provést předložené důkazy. Pokud by tak učinil, fakticky by nahradil odůvodnění městského soudu ve vztahu k otázce, která je pro posouzení účastenství stěžovatelky a) z hlediska díkce § 98f odst. 1 autorského zákona stěžejní. Tím by Nejvyšší správní soud vystoupil ze své role kasačního soudu a případně by odepřel účastníkům řízení (osobě zúčastněné) možnost závěry městského soudu napadnout kasační stížností (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2020, č. j. 8 As 193/2018-102).

[44] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost stěžovatelky a) důvodnou, pročež zrušil výrok I. a navazující výroky III. a V. rozsudku městského soudu. V dalším řízení je městský soud vázán výše vysloveným právním názorem zdejšího soudu, který lze shrnout takto: uživatel předmětů ochrany se může účastnit sjednávání sazebníku

pokračování

odměn například podáváním námitek podle § 98f odst. 1 autorského zákona. Stěžovatelka a) neměla být účastníkem správního řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu pouze v případě, že nesplňovala podmínky stanovené v § 98f odst. 1 autorského zákona, tj. pokud se stěžovatelkou b) neměla v době podání žádosti stěžovatelkou b) (tj. ke dni 22. 11. 2019) uzavřenou smlouvu podle § 98 odst. 1 písm. a) nebo b) autorského zákona a ani ji nehodlala uzavřít.

[45] Dále se Nejvyšší správní soud zabýval **kasační stížností stěžovatelky b)**, která brojila proti výrokům II. a IV. rozsudku městského soudu. Stěžovatelka b) odmítá, že by žalobkyně b) mohla být rozhodnutím žalovaného dotčena na svých právech a tím zpochybňuje naplnění podmínky účastenství dle § 27 odst. 2 správního řádu; dále namítá, že ze strany městského soudu byl naplněn kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť ji městský soud odňal možnost v řízení reálně jednat tím, že ve věci rozhodl bez jednání.

[46] Primárně se stěžovatelkou b) nelze souhlasit v tom, že městský soud neuvedl, jak mohla být žalobkyně b) dotčena na svých právech rozhodnutím žalovaného. Městský soud vycházel z premisy, že vyvstala-li potřeba vydat deklaratorní rozhodnutí o rozsahu oprávnění stěžovatelky b) po novele č. 102/2017 Sb. na základě sporu, jenž mezi žalobkyní b) a stěžovatelkou b) existoval, pak okruh dotčených osob dle § 27 odst. 2 správního řádu měl být určen právě s ohledem na probíhající spor. Městský soud dále poukázal na to, že autorský zákon přiznává osobám sdružujícím uživatele předmětů ochrany při sjednávání sazebníku určitá práva (např. právo podat námítky proti sazebníku nebo žalobu k soudu na určení sazby odměny apod), jejichž uplatnění má významný vliv i ve vztahu k uživatelům, kteří jsou osobou sdružující uživatele zastoupeni (viz body 46. a 49. rozsudku městského soudu). Podle městského soudu měla mít žalobkyně b) v řízení podle § 142 správního řádu z výše uvedených důvodů postavení účastníka řízení. S tímto posouzením Nejvyšší správní soud souhlasí.

[47] Dle § 97d odst. 1 písm. c) autorského zákona ve znění účinném po novele č. 102/2017 Sb. nově platí, že *„právo na užití přenosem rozhlasového nebo televizního vysílání děl, živě vysílaných uměleckých výkonů a uměleckých výkonů zaznamenaných na zvukový nebo na zvukově obrazový záznam s výjimkou takových výkonů, jejichž zvukový záznam byl vydán k obchodním účelům, a dále právo na užití přenosem vysílání zvukově obrazových záznamů a zvukových záznamů jiných než vydaných k obchodním účelům; a dále s výjimkou případů, kdy právo na přenos vykonává vysílatel ke svému vlastnímu vysílání, bez ohledu na to, zda jde o jeho vlastní práva nebo o práva, která vykonává na základě licenční smlouvy uzavřené s nositelem práv.“*

[48] Výkon povinně kolektivně spravovaných práv byl v autorském zákoně ve znění účinném před novelou č. 102/2017 Sb. upraven v § 96 odst. 1 písm. c), přičemž povinná kolektivní správa práva na užití přenosem rozhlasového a televizního vysílání děl se týkala pouze kabelového přenosu (§ 22 odst. 2 autorského zákona). Novelou č. 102/2017 Sb. byla zakotvena povinná správa kolektivně spravovaných práv podle § 97d odst. 1 písm. c) autorského zákona nezávisle na technologii přenosu, a to za účelem dosažení technologické neutrality; díky tomu patří právo na užití přenosem do kategorie povinně kolektivně spravovaných práv bez ohledu na použitou technologii přenosu (§ 22 autorského zákona).

[49] Výše popsaná změna autorského zákona v souvislosti s jejím problematickým uplatňováním v praxi, byla důvodem k vydání deklaratorního rozhodnutí žalovaného o tom, že stěžovatelka b) je oprávněna k výkonu povinné kolektivní správy dle § 97d odst. 1 písm. c) autorského zákona. Žalovaný ve svém rozhodnutí neoznačil konkrétní strany právního vztahu; jak bylo uvedeno v bodě [34] tohoto rozsudku, výrok žalovaného je formulován natolik široce, že se může dotýkat všech osob, na které § 97d odst. 1 písm. c) autorského zákona dopadá.

[50] S podmínkou přímého dotčení na právech nebo povinnostech žalobkyně b) ve smyslu § 27 odst. 2 správního řádu se městský soud vypořádal v bodech 44. až 50. napadeného rozsudku (jeho závěry zdejší soud shrnul v bodě [46] tohoto rozsudku); tyto závěry zdejší soud považuje za správné a dostatečně odůvodněné. Lze pouze potvrdit logiku městského soudu, že pokud zákon přiznává žalobkyni b) určitá práva při vyjednávání sazebníku (§ 98f autorského zákona), pak na těchto právech může být dotčena výrokem, kterým je zamýšleno rozšířit dosavadní oprávnění stěžovatelky b) stran povinné kolektivní správy v reakci na novelu č. 102/2017 Sb.

[51] Nutno podotknout, že podmínka účastenství je splněna bez ohledu na to, jakou technologii uživatel, který je členem žalobkyně b) k přenosu používá. Je tomu tak právě díky ve výroku žalovaného odkazovanému § 97d odst. 1 písm. c) autorského zákona, který již nečiní rozdíl mezi kabelovým přenosem dle § 22 odst. 2 autorského zákona a přenosem nezávislým na technologii dle § 22 odst. 1 téhož zákona. V návaznosti na rozhodnutí žalovaného mohou být na svých právech při sjednávání sazebníku dotčeni uživatelé, kteří k přenosu díla využívají kabelový systém i uživatelé, kteří k přenosu díla využívají jiný – nekabelový systém (např. IPTV apod). Takové dotčení se pak může projevit například při procesu sjednávání sazebníku, kdy jedním z kritérií, které kolektivní správce musí zohlednit, je to, zda jde o kolektivní správu (ne)povinnou, respektive *počet nositelů práv, pro které kolektivní správce vykonává kolektivní správu, včetně počtu nositelů práv, pro které tak činí na základě smluv podle § 97g odst. 1 písm. a)* [viz § 98e odst. 3 písm. e) autorského zákona]. Skutečnost, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno především k tomu, aby postavilo najisto, že pod povinnou kolektivní správu po novele č. 102/2017 Sb. spadá též přenos díla podle § 22 odst. 1 autorského zákona, se nutně projeví v posuzování zákonem stanovených kritérií v procesu sjednávání sazebníku, *nota bene* v situaci, kdy kolektivní správce (po účinnosti zmíněné novely) vydává společný sazebník pro přenos vysílání dle § 22 odst. 1 a 2 autorského zákona.

[52] Z výše uvedených důvodů je nerozhodné, zda konkrétní uživatel předmětů ochrany provozuje kabelový přenos či nekabelový přenos vysílání díla. Nejvyšší správní soud se proto nezabýval tím, jakou technologii k přenosu vysílání díla stěžovatelka a), jakožto jedna z uživatelů sdružených u žalobkyně b), používá. Kasační námitka, že stěžovatelka a) provozuje satelitní provoz, který podle přesvědčení stěžovatelky b) spadá pod § 22 odst. 2 autorského zákona, není pro posouzení účastenství žalobkyně b) z výše uvedených důvodů relevantní. Skutečnost, zda se v konkrétním případě jedná o realizaci kabelového, či jiného přenosu vysílání díla, pak může nepochybně hrát důležitou roli při rozhodování o důvodnosti případných námitek v řízení o věci samé (tedy při posuzování věcné legitimace); nyní souzená věc je však vedena pouze za účelem určení účastenství žalobkyň na řízení podle § 142 správního řádu.

pokračování

[53] Rovněž námitku, že žalobkyně b) nesplňuje podmínku sdružování vyššího než zanedbatelného počtu uživatelů ve smyslu § 98 odst. 1 autorského zákona, zdejší soud neshledal důvodnou. Sama stěžovatelka b) v kasační stížnosti uvedla, že žalobkyně b) sdružuje tři uživatele předmětů ochrany. Nejvyšší správní soud má za to, že smyslem a účelem stanovení minimálního počtu uživatelů, které musí právnická osoba sdružovat, aby mohla v procesu sjednávání sazebníku hájit jejich práva, je, aby se sjednávání sazebníku neúčastnilo nepřiměřené množství uživatelů a současně, aby bylo takové zastoupení reprezentativní s ohledem na počet sdružených uživatelů. To podle Nejvyššího správního soudu žalobkyně b) splňuje. Nelze navíc přehlédnout, že stěžovatelka b) jednala s žalobkyní b) jako s osobou oprávněnou podle § 98f odst. 1 autorského zákona, když jí zasílala návrhy svých sazebníků. Její tvrzení, že žalobkyně b) nesplňuje podmínku sdružování vyššího než zanedbatelného počtu uživatelů předmětů ochrany, se tak jeví jako účelová.

[54] Se stěžovatelkou b) lze v zásadě souhlasit do té míry, že uživatel předmětů ochrany bude mít povinnost vždy platit odměnu za užití díla; je však rozdíl v tom, zda tato odměna bude sjednána individuálně mezi uživatelem a autorem, či nositelem práv souvisejících s právem autorským, nebo zda bude sazba sjednána postupem podle § 98f prostřednictvím kolektivního správce. Právě skutečnost, že autorský zákon institucionalizoval průběh sjednávání sazebníku a stanovil okolnosti, jež kolektivní správce je povinen zohlednit při stanovení výše sazebníku, přičemž dotčený stranám jsou garantována určitá práva, je odlišujícím aspektem mezi stanovením sazby kolektivním správcem (kde lze polemizovat o tom, zda se fakticky jedná o konsensuální projev vůle stran v podobě jejich smluvního ujednání, či jednostranný projev vůle kolektivního správce) a sjednáním licenční odměny *inter partes* mezi uživatelem na jedné straně a kolektivním správcem či autorem nebo nositelem práv souvisejících s právem autorským, na straně druhé; argument stěžovatelky b), že je jedno, komu bude uživatel předmětů ochrany platit odměnu za užití díla, je proto zavádějící a nemůže nic změnit na výše uvedených závěrech.

[55] Nejvyšší správní soud nesouhlasí se stěžovatelkou b), že výklad účastenství v dané věci ze strany městského soudu byl přespříliš široký. Městský soud posoudil účastenství žalobkyně b) v souladu se zákonnými podmínkami podle § 27 odst. 2 správního řádu, přičemž vysvětlil, jak se rozhodnutí žalovaného eventuálně může promítnout do právní sféry žalobkyně b). Jak bylo výše uvedeno, s tímto posouzením se zdejší soud ztotožnil.

[56] Pod bodem V. kasační stížnosti stěžovatelka b) namítá, že byly splněny podmínky řízení o určení právního vztahu. Nejvyšší správní soud se však těmito námitkami nemohl zabývat, neboť předmětem řízení v nyní souzené věci je toliko posouzení účastenství žalobkyň, které jako opominuté účastnice podaly ke správnímu soudu žalobu. Otázkami souvisejícími s tím, zda byly naplněny podmínky řízení podle § 142 správního řádu, potažmo, zda výrok žalovaného je v souladu se zákonem, se nezabýval městský soud a nemohl se jimi zabývat ani Nejvyšší správní soud. Obdobně Nejvyšší správní soud nemohl posoudit to, zda oprávnění stěžovatelce b) k povinné kolektivní správě podle 97d odst. 1 písm. c) autorského zákona lze dovozovat toliko na základě přechodného ustanovení v čl. II. odst. 6 autorského zákona, či zda je k tomu nezbytně nutné vydání nového oprávnění Ministerstvem kultury postupem podle § 96 a násl. autorského zákona. Tyto otázky stojí

mimo předmět řízení, který byl vymezen žalobními námitkami uvedenými v žalobách žalobkyň podaných u městského soudu.

[57] V poslední kasační námitce stěžovatelka b) namítla, že byla dotčena na svých procesních právech tím, že městský soud ve věci rozhodl bez jednání a o tomto postupu ji navíc neinformoval. Ani tato námitka však není důvodná. Výzva k vyjádření ohledně jednání je soudem zasílána toliko účastníkům řízení (§ 51 s. ř. s.), nikoliv osobám na řízení zúčastněným (§ 34 s. ř. s.). Osoba zúčastněná na řízení může soudu sdělit svůj požadavek na konání ústního jednání, avšak tento požadavek není pro soud zásadně závazný a je tedy zpravidla na zvážení soudu, zda jednání k žádosti osoby zúčastněné nařídí, či nikoliv. Městský soud má pouze povinnost uvědomit osobu zúčastněnou o nařízeném jednání; povinnost uvědomit zúčastněnou osobu o tom, že jednání ve věci probíhat nebude, soudu ze zákona nevyplyvá.

[58] Ze soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že městský soud zaslal stěžovatelce b) (jakožto osobě zúčastněné na řízení) vyrozumění o probíhající řízení ze dne 23. 4. 2021, č. j. 11 A 76/2021-29, ve vztahu k žalobě stěžovatelky a) a ze dne 27. 4. 2021, č. j. 11 A 85/2021-30, ve vztahu k žalobě žalobkyně b); stěžovatelka b) na výzvy soudu reagovala vyjádřením, že práva osoby zúčastněné na řízení bude využívat, načež jí byly městským soudem doručovány písemnosti v souladu s § 34 odst. 3 s. ř. s. a rovněž jí městský soud doručil vyjádření účastníků řízení k podaným žalobám. Stěžovatelka b) se k žalobě stěžovatelky a) rovněž vyjádřila, avšak nařízení ústního jednání soudu nenavrhl. S ohledem na tyto skutečnosti vyplývající ze soudního spisu má Nejvyšší správní soud za to, že městský soud postupoval vůči stěžovatelce b) v souladu se zákonem a poskytl jí dostatečný prostor pro uplatnění jejich procesních práv, vč. práva vyjádřit se k podaným žalobám.

[59] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že splněny byly rovněž podmínky pro rozhodnutí o věci bez jednání; městský soud zaslal výzvu ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. všem účastníkům řízení, přičemž účastníci řízení ve svých vyjádřeních nevyslovili nesouhlas s rozhodnutím o věci bez jednání.

[60] Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost **stěžovatelky a)** shledal z důvodů výše uvedených důvodnou, pročež rozsudek městského soudu podle § 110 s. ř. s. zrušil ve výroku I., III. a V. a věc mu vrátil k dalšímu řízení (výrok I.). V něm bude městský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[61] Městský soud v novém rozhodnutí rozhodne též o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti stěžovatelky a) [§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.].

[62] Kasační stížnost **stěžovatelky b)** směřující proti výrokům II. a IV. rozsudku městského soudu Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou, a proto ji dle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[63] Náklady žalobkyně b) v řízení o kasační stížnosti stěžovatelky b) tvoří odměna advokátky Mgr. Moniky Marekové MJur, ve výši 3100 Kč za jeden úkon právní služby, který advokátka učinila v řízení o kasační stížnosti stěžovatelky b), a to sepis vyjádření ke kasační stížnosti [tj. úkon podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách

pokračování

advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátního tarif)]. Advokátce náleží odměna za jeden úkon právní služby ve výši 3100 Kč, a dále 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupkyně žalobkyně soudu nedoložila, že je plátkyní DPH (ač ji k tomu soud vyzval). Celkem tedy je stěžovatelka b) povinna uhradit k rukám advokátky úspěšné žalobkyně na nákladech řízení částku 3400 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 12. ledna 2024

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu